

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ 2020
19-21 листопада
November 19-21 URBAN FORUM

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ:

МІСТОПЛАНУВАННЯ, АРХІТЕКТУРА,
ПОЛІТИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ

Збірник наукових праць

Частина 1

Київ-2020

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Міністерство розвитку громад та територій України
Представництво Польської академії наук в Києві
Комітет з питань організації державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної
Ради України
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)
Представництво Фонду Ганса Зайделя в Україні (ФРН)
Краківський політехнічний університет ім. Тадеуша Костюшко
(Польща)
Караденізський технічний університет (Туреччина)
Ташкентський інститут інженерів іригації та механізації сільського
господарства (Узбекистан)

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ 2020
19-21 листопада
November 19-21

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ: МІСТОПЛАНУВАННЯ, АРХІТЕКТУРА, ПОЛІТИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК I

Частина 1

КИЇВ 2020

УДК 711+719+72+323.174+316.4+908+930.85

П 82

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури, протокол № 35 від 30 листопада 2020 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Негода В.А. – заступник міністра розвитку громад та територій України
Клочко А.А. – Голова Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування ВРУ
Бялас М. – в.о. директора Представництва ПАН в Києві
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА
Дьомін М.М. – д.арх., проф., КНУБА
Івашко Ю.В. – д.арх., проф., КНУБА
Ілскі З. – д.п.н., проф., Вроцлавська політехніка (Польща)
Кобиларчик Ю. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)
Козловські Т. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)
Йелда Айдин Тюрк – PhD, доц., Караденізський технічний ун-т (Туреччина)
Кресіна І.О. – д.п.н., проф., Ін-т держави і права ім.В.М.Корецького НАН України
Крупа М. – д.арх., проф., Краківська політехніка (Польща)
Кузнієрз-Крупа Д. – д.арх., проф., Краківська політехніка (Польща)
Малиновський В.Я. – д.п.н., проф., Луцький національний технічний університет
Малкевич А. – д.п.н., проф. (Польща)
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Наумкіна С.М. – д.п.н., проф., Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського
Паприця К. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)
Переґуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Плоский В.О. – д.т.н., проф., КНУБА
Тімохін В.О. – д.арх., проф., КНУБА
Ткаченко В.В. – д.і.н., проф., КНУБА
Тонкачєєв Г.М. – д.т.н., проф., КНУБА
Турсунов О.Б. – д.т.н., проф., Ташкентський інститут інженерів іригації та механізації сільського господарства (Узбекистан)
Шебек Н.М. – д.арх., проф., КНУБА
Чернишев Д.О. – д.т.н., проф., КНУБА
Яковлев Д.В. – д.п.н., проф., НУ «Одеська юридична академія»

Рецензенти:

Горбатенко Володимир Павлович – доктор політичних наук, професор

Товбич Валерій Васильович – доктор архітектури, професор

Просторове планування: містопланування, архітектура, політичні та соціокультурні засади. Зб. наук. пр. Вип. І. В 2-х ч. Київ–Тернопіль : «Бескиди», 2020. Частина 1. 299 с.

ISBN 978-967-567-119-7

УДК 711+719+72+323.174+316.4+908+930.85

© КНУБА

ЗМІСТ

УРБАНІСТИКА ТА ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Тімохін В.О. Нові міста в розвитку регіонів.....	8
Габрель М.М. Феномен просторової ізомерії в урбаністиці.....	13
Ищенко М.П. Філософські та соціально-політичні пріоритети еволюції суспільства, міст, мегаполісів	17
Плешкановська А.М. Об'єднана територіальна громада як об'єкт проектування комплексного плану просторового розвитку	22
Шебек Н.М., Сенів О.Т. Методи партисипації в містобудуванні	27
Банах В.А., Банах А.В., Малишева Ю.О. Залежність між рельєфом і площею забудови, віднесений до горизонтальної поверхні території.....	31
Устінова І.І., Дьомін М.М. Реінтеграція зони відчуження Чорнобильської АЕС засобами територіального планування.....	36
Шебек Н.М., Туровець О.Ю. Прогресивні тенденції функціонально-планувальної організації аеропортів та зони їх впливу	41
Дук Н.М., Суматохіна І.М. Конструктивно-географічні підходи до планування територій промислових міст та агломерацій	47
Бачинська Л.Г. Єдиний представницький центр в Києві: причини відсутності	50
Гарбар М.В., Щурова В.А. Методичні підходи до прогнозування розвитку велоінфраструктури Києва	56
Петруня О.М., Тригуб Р.М. Неформальне проектування. Способи застосування кишенькових парків в містах України	60
Гуськова А.М. Принципи формування системи відкритих просторів міста	66
Ярощук І.В., Василюк М. Вирішення проблеми переробки та утилізації сміття в місті Києві....	71

Шереметьєва В.В.

Містобудівна адаптація науково-виробничих архітектурних об'єктів77

Азарова І.Б.

Адаптивні підходи управління проектами в будівництві81

Литвиненко І.В.

Значення земельних сервітутів при просторовому розвитку населених пунктів86

**ЕКОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ.
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА РОЗВИТОК
МІСТ ТА СУСПІЛЬСТВА**

Ткаченко В.В., Климчук М.М., Клочко А.А.

Світові тенденції формування регіональної системи управління енергозбереженням89

Семко В.Л.

Взаємовплив епідемій та соціально-історичних процесів: спроба теоретичного аналізу95

Зінов'єва О.С.

Сталий розвиток міста як відповідь на виклики пандемії.....99

Іваницька І.І., Войко Н.Ю.

Сучасні екопоселення – реальна альтернатива урбанізації.....104

Булах І.В.

Перспективи територіально-просторового розвитку містобудівної системи закладів охорони здоров'я України.....108

Апостолова-Сосса Л.О., Киричков Н.Ю.

Містобудівні підходи для адаптації до кліматичних змін у містах України112

Осипенко К.В., Андрющенко І.М., Кузьмішина Р.С., Тарабанова Ю.С.

Триптих. Динаміка індексу стану навколишнього середовища України як індикатора екологічної сталості118

Частина 1 (Осипенко К.В., Андрющенко І.М.)

Частина 2 (Осипенко К.В., Кузьмішина Р.С.)

Частина 3 (Осипенко К.В., Тарабанова Ю.С.)

Шевченко А.С.

Характеристика впливу пандемії на значимість та відвідуваність ландшафтно-рекреаційних просторів у найкрупніших містах світу134

Селіхова Я.В.

Роль енергоефективних екологічних поселень в сталому розвитку та принципи їх проектування..... 136

Пасічник К.М.

Сучасні фінансові механізми в розвитку енергетичного сектору в Україні 138

Медведська Л.Є.

Популяризація та розвиток інтелектуальних ігор в умовах пандемії..... 148

СОЦІАЛЬНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МІСТ ТА РЕГІОНІВ

Згурська В.Л.

Державна стратегія регіонального розвитку України на 2021-2027 роки у контексті європейських концепцій просторового розвитку 153

Узун Ю.В., Коч С.В.

Результати реформи децентралізації на прикладі ситуації в регіонах Південно-Західного прикордоння України 159

Явір В.А.

Історична конституційна основа унітаризму як форми державного устрою України 171

Осипенко К.В., Ключниченко Є.Є.

Вплив категорій відносної та абсолютної (крайньої) бідності на формування сталого розвитку населених пунктів України..... 176

Буряченко А.Є.

Державно-приватне партнерство як інструмент фінансового порозуміння 182

Козюра І.В.

Рушійні сили містобудування в Канаді в “еру муніципальної реформи” 189

Стойко О.М.

Коллективна пам’ять та комерціалізація як основні чинники топонімічної політики..... 193

Гербут Н.А.

Залежність статусу жінок в суспільстві від символічної репрезентації їх у міському соціальному просторі 198

Стеценко С.В.

Про політичний дизайн концепту «розумного міста» 202

Гордієнко М.Г.	
Алгоритми оптимізації територіального устрою новітньої України	206
Ярошук І.В., Рябуха Ю.С.	
Саморегульвні будівельні організації, як механізм публічного управління у сфері містобудівної діяльності	212
Бурда І.О.	
Проблеми «великого міста»: вплив на природу людини	217
Мигун М.Д.	
Ключові аспекти реформи децентралізації в Україні	220
Донченко К.А., Баєва Ю.Є.	
До питання доступу до інформації у контексті публічності органів влади	223

ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТА ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Пристайко В.В.	
Питання доступу цивільного населення до життєво необхідних послуг (міської інфраструктури) в умовах збройного конфлікту	227
Медвідь Ф.М., Твердохліб А.І., Урбанський М.В., Марченко Р.О.	
Децентралізація публічної влади в умовах введення в дію стратегії національної безпеки України.....	231
Халява В.М.	
Політика будівництва житла для ветеранів АТО/ООС: державно-приватне партнерство.....	240

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МІСТ ТА РЕГІОНІВ.ТУРИЗМ

Федулова Л.І.	
Вплив культури на урбанізацію	243
Ціватий В.Г.	
Історичні міста України та історико-культурне просторове планування міст (проблеми історичної урбаністики, урбаністичного туризму та історико-культурного туризму)	247
Смирнов І.Г., Цуй Джибо	
Порівняльна характеристика Лінії Арпада (Україна) та Лінії Молотова (Польща) як прикордонних туристичних об'єктів військової архітектури	253

Пилипенко О.Є.	
Процеси урбанізації в сучасній Україні та проблема збереження пам'яток культури та архітектури.....	260
Тицький С.І.	
Проблема еволюції бюрократичної власності на залізничному транспорті як фактору прискорення урбанізації Правобережної України другої половини ХІХ – початку ХХ століття у східноєвропейській історіографії.....	265
Дьомкін П.О.	
Міська реформа 1870 року як джерело вивчення міського права українських міст в Російській імперії.....	271
Красковська М.П.	
Політико-історичні і культурні засади розвитку українських регіонів.....	276
Карпенко О.В.	
Ресурсний потенціал історико-культурної спадщини об'єднаних територіальних громад Київської області	280
Чан П., Дін Я.	
Переосмислення традиційної китайської архітектурної спадщини в контексті розвитку Китаю в сучасних умовах	285
Бачинська О.В.	
Вплив влади на релігійне життя історичного Києва.....	288
Ніколаєва Т.М.	
Київські дуби – живі свідки історії у розвитку туристичної індустрії	293
Малежик Д.І.	
Творчість художньої нонконформістської інтелігенції м. Києва в другій половині 1960 – 1970-х рр.	296

34. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В.П. Горбуліна. – К.: НІСД, 2017. – 496 с.

35. Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : національна доповідь / ред. кол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : НАН України, 2016. – 284 с.

*Халява Владислав Миколайович,
аспірант кафедри політичних наук і права КНУБА*

ПОЛІТИКА БУДІВНИЦТВА ЖИТЛА ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ АТО/ООС: ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

Соціальний захист верств населення, що постраждали у наслідок воєнної агресії проти України є пріоритетом як загальнонаціональної, так і регіональної політики, проте не завжди даний пріоритет реалізується у повній мірі, причиною чому є, у першу чергу, брак фінансових ресурсів. Учасники бойових дій на Сході України та переселенці стали тими категоріями, які зіткнулися із цією проблемою, що призвело до посилення соціальної напруги у більше ніж півмільйонному ветеранському середовищі, особливо серед осіб, що отримали інвалідність під час проведення Антитерористичної операції (далі – АТО) і у подальшому Операції об'єднаних сил (далі – ООС), родин загиблих захисників та тих учасників АТО/ООС, котрі не можуть повернутися у власні помешкання на окупованих територіях (внутрішньо переміщені особи ВПО). Наразі урядові кредитні програми наразі не забезпечили у повній мірі житлові потреби даних категорій ветеранів.

Так за даними Держмолодьжитло пільгових кредитів категоріям населення (науковцям, педагогам, працівникам бюджетної сфери, учасникам бойових дій в АТО, внутрішньо переміщеним особам та ін.) за 9 місяців 2020 р. надано 82. З них за рахунок державного бюджету (учасникам АТО, ВПО) – 0, державного бюджету (педагогічним працівникам) – 1, місцевих бюджетів – 81[1]. Дана проблема активізувала суспільну критику від інститутів громадянського суспільства – ветеранських об'єднань і у жовтні 2020 за рахунок коштів спеціального фонду Державного бюджету України регіональні управління Держмолодьжитла запланували надати п'ять кредитів на

придбання житла для родин учасників АТО/ООС і таку ж кількість – для ВПО. На ці потреби планується спрямувати 5,477 млн. грн. (кредити для учасників АТО) і 4,016 млн грн (кредити переміщеним особам). Зазначені житлові кредити будуть видані на Вінниччині, Волині, у Львівській, Одеській і Харківській областях та Іпотечним центром Держмолодьжитла у Києві та Київській області[2].

На наш погляд, охарактеризований стан речей із забезпеченням житлових проблем захисників української незалежності потребує комплексного системного вирішення із залученням як механізмів кредитного фінансування, так і потенціалу комерційного сектору. Зокрема, перспективним напрямом вбачається підготовка програми державно-приватного партнерства із участю органів місцевого самоврядування, у рамках якої забезпечення житлом захисників буде здійснюватись шляхом взаємодії профільного міністерства, органів місцевого самоврядування та комерційного будівництва (рис. 1).

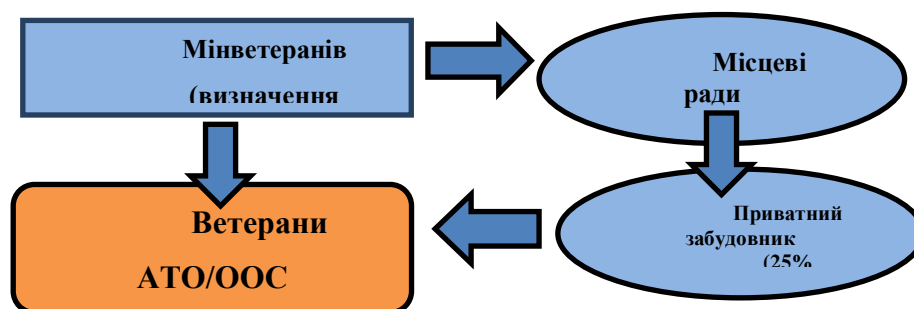

Рис. 1. Державно-приватне партнерство у забезпеченні житлом ветеранів АТО/ООС

Таким чином, комплекс заходів програми державно-приватного партнерства передбачає реалізацію забезпечення житлом ветеранів АТО/ООС у рамках наступних заходів:

- Мінветеранів на основі облікованих даних формує статистичні потреби у забезпеченні житлом ветеранів за наступними категоріями черговості: 1) особи з інвалідністю І-ї групи у наслідок війни; 2) родини загиблих учасників бойових дій; 3) учасники АТО-ВПО і через власні територіальні органи подає заявку у потребах забезпечення житлом цих категорій до органів місцевого самоврядування за місцем реєстрації таких ветеранів;

- органи місцевого самоврядування на чергових сесіях розглядають питання про виділення земельної ділянки під забудову приватним інвесторам із укладенням тристороннього договору (Мінветеранів+місцева рада+збудовник) про надання не менше 25%

від збудованих квадратних метрів житла для забезпечення ветеранів АТО/ООС за черговістю і критеріями, поданими Мінветеранів;

- приватний інвестор по завершенню будівництва передає у володіння збудовані житлові приміщення ветеранам згідно укладеного тристороннього договору.

Зазначений механізм покликаний інтенсифікувати процес житлового забезпечення ветеранів АТО/ООС при сприянні отримання земельних ділянок під забудову та контрольній функції Мінветеранів, що виведе дану проблему з залежності від асигнувань з державного бюджету України.

Список використаних джерел

1. Житлові програми 2020 року: брак фінансування роботу не зупинив. Офіційний веб-сайт Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву. URL: <https://www.molod-kredit.gov.ua/pres-tsentr/novyny/zhytlovi-prohramy-2020-roku-brak-finansuvannia-robotu-ne-zurunut> (дата звернення: 01.11.2020).

2. Нові кредити – учасникам АТО і ВПО. Офіційний веб-сайт Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву. URL : <https://www.molod-kredit.gov.ua/pres-tsentr/novyny/novi-kredyty-uchasnykam-ato-i-vpo> (дата звернення: 01.11.2020).